

Bölüm 4 **Gerçek Ýanlý**

Ýanlýnýn Öncelikleri

⁵Tüm yüreğinle RAB'be güven, kendi anlayışına bel bağlama.

⁶Tüm yollarında O'nu değerlendir,
O da senin adımlarını doğrultacak. 3:5,6

Ýanlýnýn öncelikleri	40
Ýanlýnýn amaçları	42
Ýanlýnýn yapamý	45
Ýanlýnýn kutlulukları	47
Ýanlýnýn korunması	49

I TanrıSözü'nü öğrenen

- 4:1 ¹Ey çocuklar, baba eğitimini dinleyin,
Düşüncenizi toparlayın da kavrama erişin.
- 4:2 ²Çünkü size sağlıklı ders veriyorum;
Öğrettiğimden ayrılmayın:
- 4:3 ³Babamın yanında bir oğuldum;
annemin yaşta körpe evladiydım.
- 4:4 ⁴Babam bana öğretti; şöyle konuştu:
"Yüreğin sözlerimi boynuna gerdanlık kılsın;
Buyruklarımı tut, böylece yaşayasın.

II Tanrısal bilgeliği elde eden

- 4:5 ⁵"Bilgelik sağla, anlayış kazan.
Unutma, ağzımın sözlerinden sapma.
- 4:6 ⁶"Bilgeliği bırakma; seni o koruyacaktır;
Onu sev, o da seni savunacaktır.
- 4:7 ⁷"Bilgeliğin başlangıcı ne olabilir? Bilgi edinmek.
Neye mal olursa olsun, anlayış sahibi ol!
- 4:8 ⁸"Onu ön safta sakla, o da seni ön sıraya getirir.
Onu kucakla, o da seni yükseltecektir.
- 4:9 ⁹"Başına gönül açıcı bir çelenk yerleştirecek;
Sana güzellik tacını giydirecek.

III Tanrısal yaşam yöntemini uygulayan

- 4:10 ¹⁰"Kulak ver çocuğum, sözlerimi değerlendir.
Böylelikle yaşamının yılları bollaşsın.
- 4:11 ¹¹"Bilgelik yolunu sana öğrettim,
Seni doğruluk yolunda yönelttim.
- 4:12 ¹²"Yürürken adımların kösteklenmeyecek;
Koşarken sürçmeyecek.

4:13 ¹³“Düzeltilmeye değer ver, bundan yüz geri etme;
Onu koru, çünkü o senin yaşam yöntemindir.

IV. Günahlı etkileri dıplayan

4:14 ¹⁴“Kötülerin yoluna ayak uydurma;
Şerefsizlerin çığırını izleme.

4:15 ¹⁵“Kendini ondan sakın, yakınından geçme;
Yolunu değiştir; başka yön seç ve yolunda yürü.

4:16 ¹⁶“Kötülük etmezlerse onları uyku tutmaz;
Birini sendeletmezlerse uykudan olurlar.

4:17 ¹⁷“Çünkü yedikleri ekmek kötülük ürünüdür,
İçtikleri şarapsa kaba kuvvet karşılığı.

V. Ruhsal yetiþkinliðe kavuşan

4:18 ¹⁸“Öte yandan doğruların yolu tan ağartısı gibidir;
Gün aydınlanıncaya dek gitgide parlar.

4:19 ¹⁹“Kötülerin yolu zifiri karanlığa benzer;
Neye takıldıklarını bilmezler.

VI. Tanrısal yöntemi izleyen

4:20 ²⁰“Evladım, sözlerime kulak ver,
Dediklerimi öneme al.

4:21 ²¹“Onlar aklından hiç çıkmasın,
Onları yüreğinin derininde ağırla.

4:22 ²²“Çünkü onları bulanlara yaşam, bedenleri için de şifadır.

VII. Kİşisel düzenceyi (disiplin) geliptiren

4:23 ²³“Tuttuğun her şeyin ön sırasında yüreğini içtenlikle savun;
Çünkü yaşamın kaynakları oradandır.

4:24 ²⁴“Dilini yalan dolandan irak tut;
Lastikli söze karşı kendini savun.

- 4:25 ²⁵“Gözlerin dosdoğru yönü görsün;
Bakışın ileriye saptansın.
- 4:26 ²⁶“Ayağının atacağı adımları hesaba al;
Bununla bütün yolların sağlama bağlanır.
- 4:27 ²⁷“Ne sağa sap ne de sola;
Ayağını düzenbazlıktan çek.”

Yanlının amaçları (Bölüm 3)

I Tanrıyla yakın, kişisel bağlantı

A. Tanrı Sözü'ne istekli sözdinlerlik

- 3:1 ¹Evladım, öğrettiğimi unutma.
Yüreğinde sakla buyruklarımı.
- 3:2 ²Çünkü onlar sana günler bolluğu, yaşam uzunluğu getirecek,
Yıllar boyunca doluluk sağlayacak.

B. Tanrıya benzeyen özyapıyı (karakter) geliptirmek

- 3:3 ³Kayra ve gerçek daima seninle olsun;
Bağla onları boynuna, yaz onları yüreğinin tabelasına.
- 3:4 ⁴Tanrı'nın ve insanların önünde lütuf ve bilgelik kazanacaksın.

C. Tanrıya tümsel verilip (vakfiyet)

- 3:5 ⁵Tüm yüreğinle RAB'be güven, kendi anlayışına bel bağlama.
- 3:6 ⁶Tüm yollarında O'nu değerlendir,
O da senin adımlarını doğrultacak.

II Tanrıilkelerini bağlılık kapsamında uygulamak

A. Tanrıya yarapıklığı, alçak gönüllülük ve yapam kutsallığı

- 3:7 ⁷Kendi görüşünde bilgeliymiş gibi davranma;
RAB'ten kork, kötölüğe rest çek.
- 3:8 ⁸Bedenine sağlık olur bu, kemiklerine de şifa.

B. Maddesel varlıkların sadık yöneltmenliði

3:9 ⁹Varlığınla ve ürününün turfandasıyla RAB'bi yücelt.

3:10 ¹⁰Böylece ambarların sürekli taşar,
Teknelerin taze şarapla, tıka basa dolar.

C. Tanrısal düzenceyi gereken biçimde benimsemek

3:11 ¹¹Çocuğum, RAB'bin uyarısını küçümseme,
Ne de O'nun kınayışını bıkkınlıkla karşıla.

3:12 ¹²RAB sevdiği insanı kınar;
Tıpkı babanın sevdiği çocuğa tutumu gibi..

III. Yaşamın tanrısal öngörüsü

A. Tanrısal bilgeliği aramanın önceliği

3:13 ¹³Ne mutlu bilgelik bulana! Anlayışa konana.

3:14 ¹⁴Çünkü onu elde etmek gümüş kazanmaktan yeğdir;
Onun yararı yüksek ayar altından üstündür.

3:15 ¹⁵Bilgelik yakutlardan daha değerlidir;
Özlenecek hiçbir şey onunla denkleştirilemez.

B. Bilgelinin ürünlerini ve yararlarını değerlendirmek

3:16 ¹⁶Bilgelinin sağ elinde yaşam uzunluğu var,
Sol elindeyse servet ve onur.

3:17 ¹⁷Bilgelinin yolları hoşnutluk vericidir;
Bütün çığıruları da esenlik..

3:18 ¹⁸Onu tutanlara yaşam ağacıdır,
Ona sımsıkı sarılanlar mutluluk kuşanımıyla donanır.

C. Tanrının gücünü ve egemenliğini tanımak

3:19 ¹⁹RAB dünyayı bilgelikle yarattı,
Gökleri anlayışıyla yerli yerine koydu.

3:20 ²⁰O'nun bilgisiyle enginler yarıldı, bulutlar çığ akıttı.

IV. Güncel yaşamla ilgili Tanrıbağlılık

A. Yaşamın çabalarının karşılık ve tuzaklarının tepmekte başarı

3:21 ²¹Evladım! Sağlıklı öğüde, sağgörüye sarıl,
Kaçmasın bunlar dikkatinden.

3:22 ²²Ruhuna canlılık sağlayacaktır onlar,
Boynunu da süsleyecek.

3:23 ²³Bunu yaptığında yolunu güvenlikte sürdüreceksin;
Ayağın da kösteklenmeyecek.

B. Dıştan gelen saldırılara karşı savunmak

3:24 ²⁴Yatağa uzanınca korkmayacaksın,
Yattığında uykun tatlı olacak.

3:25 ²⁵Akılsızları ansızın bastıran ürküden yılma;
Ne de kötülere gelen beladan.

3:26 ²⁶Çünkü RAB'tir sana güven veren;
Ayaklarını tuzağa düşmekten esirgeyen.

V. İnsan kardeşlerle sağlıklı ilişki

A. Babalarına bağlılıkla hizmet edicilik

3:27 ²⁷İyilik yaraşanlardan iyiliğini geri tutma;
Elinden geleni yap.

3:28 ²⁸Gücün yetiyorsa arkadaşına,
"Şimdi git, yeniden gel, yarın vereceğim" deme.

B. Babalarıyla barışçıl ilişkiler

3:29 ²⁹Sana güvenen kapı komşuna karşı tuzak kurma.

3:30 ³⁰Sana kötülük işlemeyenlerle durup dururken sürtüşmeye girme.

C. Tanrısaymazlardan ayrılmak

3:31 ³¹Kaba kuvvete verilene imrenme,
Onun izlerinde yürümeyi yeğleme.

3:32 ³²Çünkü çarpık insan RAB'be bir tiksintidir;
Öte yandan dürüst insan RAB'bin güvenilenidir.

VI Tanrısal kutuluk ve ödüllendirme: Pimdiki yaşamda ve gelecekte

3:33 ³³RAB'bin laneti soysuzların konutundadır.
Ama O doğruların barınağını kutlu kılandır.

3:34 ³⁴Alaycılarla alay eder O,
Öte yandan alçak gönüllülere lütfu iner.

3:35 ³⁵Bilgelerin mirası onurdur,
Akılsızlarınkiyse utanç kaftanı.

Yanlının Yaşamı

I Yanlı Tanrıca verilen ilkeler uyarınca yapar.

A. O, tanrısal ilkeler uyarınca yapar.

11:5 ⁵Yetkin insanın doğruluğu ona yöntemdir,
Ama kötü insana kendi kötülüğü yıkım oluşturur.

13:6 ⁶Doğruluk yolunu kendisine ilke edinenin savunucusu doğruluktur,
Ama günah kötünün sırtını yere getirir.

11:3 ³Doğruların bütünlüğü onlara yöntemdir,
Ama çarpıklar kendi akılsızlıklarıyla mahvolur.

21:8 ⁸Suçla yüklü bireyin tuttuğu yol eğri büğrüdür;
Buna karşı yüreği temiz olanın tutumu dosdoğrudur.

B. O, tanrısal ilkelerle güçlendirilir.

10:29 ²⁹RAB'bin yolu yetkinlere hisardır;
Kötülereyse bozguna götürücü.

28:1 ¹Kendisinin ardına düşen biri olmadan kötü kişi kaçır;
Öte yandan doğru kişiler genç aslan gibi dimdik durur.

24:16 ¹⁶Çünkü doğru birey yedi kez düşer ve yeni baştan belini doğrultur;
Buna karşı tanrısaymazlar yıkımla burun buruna gelir
ve al aşağı edilir. [◊]

C. O, tanrısal ilkelerce korunur.

11:6 ⁶Doğruların doğruluğu onları kurtarır,
Ama düzenbazlar kendi entrikalarıyla yakalanır.

22:5 ⁵Tutarsız insanın yolu diken ve tuzakla kaplıdır;
Kendisini savunmakla ilgilenen onlardan beri durur.

16:17 ¹⁷Kötülüğe rest çekmek anlayışlı bireyin kârıdır;
Adımlarına dikkat eden canını savunur.

28:18 ¹⁸Doğruluğa bağlılıkla yaşayan güvenlik gönencindedir;
Ama sakat yolun yolcusu çukura yuvarlanacak.

10:9 ⁹Erdemli adım atan güvenlikte yürür,
Ama eğri büğrü yolun yolcusu eninde sonunda açığa çıkar.

19:16 ¹⁶Buyruğu tutan güvenlikte yaşar;
Ama Tanrı yöntemini hafife alanın yolu ölüme çıkar.

Ç. O, tanrısal ilkeler uyarınca temel atar.

12:3 ³Hiç kimse kötülükle kendine sağlam temel kuramaz,
Ama doğrunun kökü hiçbir zaman sökülmez.

10:30 ³⁰Doğru insan sonsuz boyu sarsılmaz,
Buna karşı kötüler yeri miras almayacak.

II. **Yanlığın sonsuz yapamıvardır.**

10:25 ²⁵Kasırga gelip geçince kötü kişi yok olur;
Öte yandan doğru kişi sonsuzu kapsayan temeldir.

14:32 ³²Kötü kişi kendi düzenleriyle yıkılır,
Ama doğru kişinin ölümünde sığınacağı yer vardır.

12:28 ²⁸Doğruluk yolunda yaşam bulunur,
Ama aldatıcı patikalar ölüme sürükler.

15:24 ²⁴Bilgenin yolu yukarıyı, yaşam yöntemini gösterir;
Böylece alt yerlerdeki Ölümler Ülkesi'nden onu sakındırır.

III. **Yanlıkendisindeki ruhsal yapamıbabkalarıyla paylaşıyor.**

11:30 ³⁰Doğru kişinin ürünü yaşam ağacıdır;
Bilge kişi insanları kazanır.

10:21 ²¹Doğrunun dudakları pek çok kişiyi besler,
Ama kafasızlar kavram besisizliğinde ölür.

- 10:11 ¹¹Dođru insanın ağzı yaşam pınarıdır,
Ama kötülerin ağzı kaba kuvveti reklendirir.
- 29:10 ¹⁰Kan güdenler okka dört yüz dirhem insanı çekemez;
Öte yandan doğrular onu savunur.
- 22:19 ¹⁹Bunlarla güvenin RAB'be olacak;
Bugün onları kafanda saklayasın diye sana vurguluyorum.
- 22:20 ²⁰İřte sana derleyip topladığım otuz temel öğretiyi yazdım;
Bilgiyle ve bilge öğütlerle yüklü.
- 22:21 ²¹Dođru ve gerçek olanı sana göstereyim diye,
Bunlarla seni gönderene sağlıklı yanıtı veresin diye.

Yanlın Kutlulukları

I Tanrıyanlıyı yapamında kutlar.

A. Sevinç ve mutlulukla

- 16:20 ²⁰đde önem vermek refaha götürür;
RAB'be güvenmek de mutluluğa..
- 13:9 ⁹Dođru kişinin ışığı parıldayarak yanar,
Ama kötü insanın kuru snp gider.
- 10:28 ²⁸Dođruların umudu sevinçte yeşerir,
Ama kötünün bekleyişleri kurur gider.
- 29:6 ⁶Kt niyetli insan gnahında yakalanır;
Buna karşı doğru kişi yaşam gnenciyle coşar, sevinçle ağlar.

B. Ruhsal yapam bolluğuyla

- 21:21 ²¹Dođruluđu ve sadakati kovalayan,
Yaşam, doğruluk ve onur bulacak.

II Tanrıyanlıyığıptaki yapam açısından kutlar.

A. Başarı ve gelişmeyle

- 10:22 ²²RAB'bin kutlayışı varlık getirir;
Hem de kedere yer bırakmaz.

28:25 ²⁵Açgözlü insan sürtüşme getirir;
Ama RAB'be güvenen bollanıp gelişir.

28:10 ¹⁰Doğru kişiyi çarpık yola saptıran,
Kazdığı çukura kendisi düşecek.
Öte yandan suçluluğa kapılmayanın mirası bol olacak.

12:12 ¹²Kötü kişi *kötülüğünü savunmaya* kötünün hisarını özler,
Ama doğrunun kökü sapasağlam durur.

B. Fiziksel gereksinimlerin karşılanmasıyla

13:25 ²⁵Doğru kişi canı doyasıya yemeğini yer,
Ama kötünün karnı doymak nedir bilmez.

10:3 ³RAB doğru kişiyi aç bırakmaz;
Ama kötülerin dileğini köstekler.

C. İnsanlar arasında onurlandırılmakla

11:27 ²⁷İçtenlikle iyiyi arayan bol lütuf bulur;
Ama bir insan kötü olanı ararsa başına kötülük gelir.

14:19 ¹⁹Kötüler yararlıının önünde dize kapanır,
Yararsızlar da doğrular karşısında.

10:7 ⁷Doğru kişinin anılması kutluluktur,
Ama kötülerin adı çürür.

III. Tanrıyanlığın evini ve ailesini kutlar.

3:33 ³³RAB'bin laneti soysuzların konutundadır.
Ama O doğruların barınağını kutlu kılandır.

14:11 ¹¹Kötülerin konutu yerle bir edilecek;
Öte yandan doğruların çadırı gelişir.

15:6 ⁶Doğru insanın evinde bol tarafından mal para bulunur,
Ama düşük bireyin geliri dert oluşturur.

20:7 ⁷Birisi parlak karakterli, okka dört yüz dirhem yaşam sürüyorsa,
Onun ardıcı evlatlar mutludur.

IV. Tanrıyanlıyytünden ve süreklilikle kutlar.

- 12:2 ²İyi insan RAB'ten lütuf bulur,
Öte yandan kötülük tasarlayanı O yargılar.
- 11:31 ³¹Yeryüzünde doğru insan kendine yaraşan karşılığı alıyorsa,
Kötü kişilerle günahlılar nerede kalır?
- 13:21 ²¹Tehlikeli sonuç günahlıları adım adım izler,
Ama doğruların ödülü refahtır.
- 10:6 ⁶Doğru kişinin başı kutluluklarla doludur,
Ama kötülerin ağızı kaba kuvvet yatağıdır.
- 10:24 ²⁴Kötünün korktuğu şey onun başına gelir,
Ama doğruların dileği karşılanacaktır.

Yanlıyn korunması

I Tanrıyanlıyykorur.

A. Dıptan doğrultulan düpmanlıyklara karıj

- 11:8 ⁸Doğru kişi beladan kurtarılır;
Kötü insan yüzüstü ona dalar.
- 12:13 ¹³Kötü insan dudaklarının tuzağında yakalanır,
Ama doğru kişi beladan kaçıp kurtulur.
- 12:21 ²¹Doğru insanı kötü niyet etkileyemez;
Tersine düşük bireylerin yaşamı dertle dolup taşar.

B. Tehlike ve zarara karıj

- 18:10 ¹⁰RAB'bin adı güçlü hisardır,
Doğru birey oraya sığınır ve güvenliğe kavuşur.
- 21:31 ³¹Süvari alayı savaşa hazırlanır;
Ama yengi RAB'be özgüdür.
- 30:5 ⁵Tanrı'nın her sözü denenmiştir;
Kendisine sığınanlara kalkandır.
- 2:7 ⁷“Doğrulara sağduyu desteği hazır duruyor;
Dürüstlikle yaşayanlara kalkandır O.

2:8 ⁸“Adalet yollarını kayıran,
Tanrısayarların yolunu savunan.

C. Korku ve sarsıntıdan

29:25 ²⁵İnsan korkusu tuzaktır,[◊]
Ama RAB’be güvenen sağlam kalededir.

3:24 ²⁴Yatağa uzanınca korkmayacaksın,
Yattığında uykun tatlı olacak.

3:25 ²⁵Akılsızları ansızın bastıran ürküden yılma;
Ne de kötülere gelen beladan.

3:26 ²⁶Çünkü RAB’tir sana güven veren;
Ayaklarını tuzağa düşmekten esirgeyen.

20:22 ²²İşlediğin kötülüğün hıncını alacağım demeden önce RAB’bi bekle;
O’nun savunması kesindir.

II. Tanrıyanlının soyunu korur.

14:26 ²⁶RAB korkusu sağlam güvenliği içerir,
O bireyin evlatlarına sığınacak yer bulunur.

11:21 ²¹İyi bilesin, kötü insan cezasız kalmayacaktır,
Ama doğruların soyu kurtarılacaktır.

III. Tanrıyanlının konutunu korur.

12:7 ⁷Kötüler yıkılıp gider,
Ama doğruların konutu hep kalıcıdır.

24:15 ¹⁵Kulak ver, aşağılık insan:
Doğru kişinin konutunu amaçlayan düzene koyulma;
Ne de onun ocağına incir dik!

24:16 ¹⁶Çünkü doğru birey yedi kez düşer ve yeni baştan belini doğrultur;
Buna karşı tanrısaymazlar yıkımla burun buruna gelir
ve al aşağı edilir.[◊]